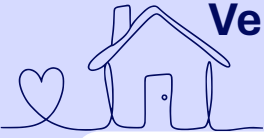

Zo thuis mogelijk

Verdiepende inzichten in pleegzorg en gezinshuizen

Wat wilden we weten?

Hoe ervaren jeugdigen, ouders en opvoeders het leven in een pleeggezin of gezinshuis?

We bekeken dossiers van 60 jeugdigen: Hoe gaat het na 3 jaar?

We volgden 11 jeugdigen van dichtbij:

We spraken jeugdigen en hun gezinnen elk halfjaar, 2 à 3 jaar lang. Verwijzers en begeleiders interviewden we eenmalig.

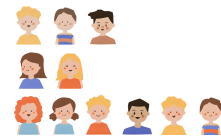

Jeugdigen, ouders en opvoeders vulden ook elk halfjaar een vragenlijst in, onder andere over hoe het met ze ging en hoe de samenwerking verliep.

De jeugdigen (8-17 jaar bij start) verbleven in:

- Netwerkpleeggezinnen
- Bestandspleeggezinnen
- Gezinshuizen

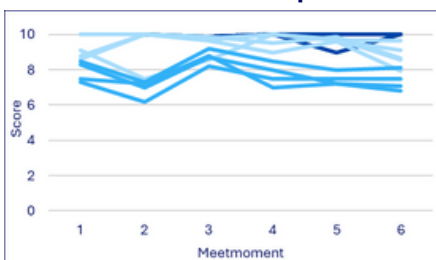
Uitkomsten vragenlijsten: welzijn jeugdigen over tijd

Elk halfjaar vroegen we jeugdigen, ouders en opvoeders hoe het met ze ging. We hebben de jeugdigen ingedeeld in drie groepen:

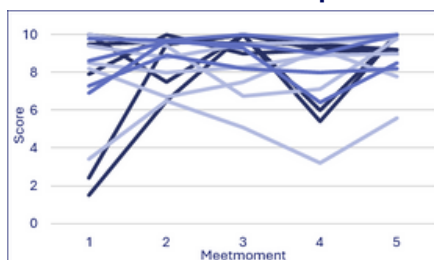
- Stabiël verloop (5 jeugdigen): jeugdigen, ouders en opvoeders gaven stabiel hoge scores.
- Wisselend verloop (3 jeugdigen): jeugdigen bleven in het pleeggezin/gezinshuis, maar de scores waren wisselend: soms ging het goed, soms minder.
- Breakdown (3 jeugdigen): de plaatsing werd afgebroken en de scores waren wisselend.

De grafieken hieronder laten per groep één voorbeeld zien. De gekleurde lijnen staan voor de antwoorden van jeugdigen, ouders en opvoeders op verschillende vragen. Het belangrijkste wat hier te zien is, is dat bij de groepen *wisselend verloop* en *breakdown* de scores schommelen over tijd en er grote verschillen zijn tussen wat jeugdigen, ouders en opvoeders ervaren.

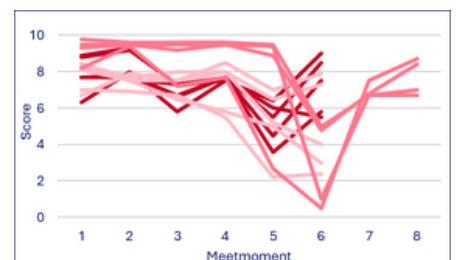
Stabiël verloop

Wisselend verloop

Breakdown

Vraag het jeugdigen zelf!

Scores van jeugdigen voorspelden of een plaatsing voortijdig zou worden afgebroken. Scores van ouders en opvoeders deden dat niet. Het is daarom cruciaal om jeugdigen regelmatig zelf te vragen hoe het gaat. Een korte vragenlijst kan daarbij helpen.

Benieuwd
naar het
hele
rapport?
Klik [hier](#)!

Kijk op de volgende pagina
voor **aanbevelingen voor
de praktijk!**

Wat werkt in de praktijk?

Een zorgvuldige start

- Betrek de jeugdige en belangrijke personen uit het netwerk. **Bespreek de mogelijkheden**, ook als er niet veel keuze is. Dit draagt bij aan acceptatie van de plaatsing. Soms is het nodig om visueel te maken wat de opties en de gevolgen daarvan zijn.
- Zorg in het matchingsproces voor **kloppende informatie** voor (aspirant) opvoeders, en bedenk dat gedrag van jeugdigen vaak contextafhankelijk is.
- Neem de tijd voor **kennismaking en voorbereiding**.
- Leg helder uit waarom een uithuisplaatsing nodig is. Probeer de jeugdige te **onschuldigen** en de band met ouders niet te schaden.

Aansluiten op wat jeugdigen nodig hebben

- Sommige jeugdigen hebben, bijvoorbeeld door hechtingsproblematiek, **moeite met nabijheid**. Het gezinsleven kan dan benauwend voelen. Let op de balans tussen afstand en nabijheid.
- Jeugdigen gaven aan dat beslissingen soms zonder hen werden genomen en dat zij meer behoefte hadden aan **autonomie**. Hierbij aansluiten kan een overplaatsing helpen voorkomen. Zo kreeg een jeugdige uit dit onderzoek een eigen keukentje, waardoor ze meer haar eigen gang kon gaan.
- **Gesprekken over een vervolgplek** kunnen spanning oproepen. Denk goed na over het juiste moment en de manier waarop.

Contact met ouders en netwerk

- **Investeer vanaf de start** in het contact met ouders/netwerk; dit versterkt het vertrouwen van ouders.
- Een duidelijke rolverdeling, **open communicatie** en gezamenlijke besluitvorming helpen bij een goede samenwerking.
- Contact kan bij jeugdigen spanning of teleurstelling oproepen, maar een volledige contactbreuk leidt tot verwijdering en bemoeilijkt herstel.
- Een **neutrale houding** van opvoeders richting ouders is helpend, al is dit in netwerkpleeggezinnen vaak extra uitdagend. Ondersteuning kan nodig zijn.

Ouders die zich eerder niet gehoord voelden en niet achter de plaatsing stonden, konden door inzet van de gezinshuisouders alsnog hun goedkeuring geven.

Wanneer vader negatief is over pleegmoeder, zegt zij tegen de jeugdige: 'Papa is druk geweest, of moe, niks van aantrekken'.

Passende hulp

- Voor **jeugdigen** was de hulp die zij ontvingen (o.a. traumabehandeling of vaktherapie) helpend.
- **Ouders** kunnen zich achtergesteld voelen, zeker wanneer hun kind wat langer uit huis is en de aandacht van de begeleiding vooral bij opvoeders ligt. Voor ouders is het vaak zoeken hoe ze hun nieuwe rol op afstand vormgeven. Ook als niet overal een oplossing voor is, zijn erkenning en een luisterend oor vaak waardevol.
- Bij een aantal gezinnen was de draagkracht van **opvoeders** tijdelijk verminderd door gezondheidsproblemen. Dit had veel impact op de sfeer in huis en onderlinge relaties. Extra begeleiding kan dan hard nodig zijn.

Vertrouwensband met begeleider

- Voor opvoeders is een vertrouwensband essentieel om zich open te stellen richting de begeleider. Vertrouwen groeit wanneer opvoeders gehoord worden en er **geen oordeel** wordt gegeven.
- Het kan voor opvoeders **lastig zijn om hulp te vragen**, mede door afhankelijkheid van de begeleider. Wees hier als begeleider alert op.
- Een **wisseling** van begeleider kan veel impact hebben, vooral wanneer er geen begeleiding beschikbaar is in een stressvolle periode. Tijdsgevoerd vervanging en een goede overdracht zijn belangrijk.

Groei

Het onderzoek laat veelal een positief beeld zien van pleegzorg en gezinshuizen. Opvoeders werden vaak hele belangrijke steunfiguren. Veel jeugdigen ervoeren inspraak in het dagelijks leven, kwamen tot rust, voelden zich veilig en hun zelfvertrouwen groeide.

